

industrijsko-gospodarski pregled

Uređuje: Dušan Ražem

Biovitalis iz Turčina stvara svoju robnu marku kao spoj prirode i tehnologije

Obiteljska tvrtka s dugogodišnjom tradicijom proizvodnje dodataka prehrani i prirodne kozmetike Biovitalis iz mjesta Turčin pored Varaždina primjer je uspješnog ženskog poduzetništva. Naime, tu je tvrtku 1996. godine osnovala Đurđica Zagorec, a u počecima poslovanja proizvodi su nastajali u dijelu njezine obiteljske kuće.

Tri godine poslije proizvodnja je preseljena u odvojeni prostor. Biovitalis je 2002. godine nagrađen *Zlatnom plaketom* kao najuspješnije malo trgovačko društvo u Varaždinskoj županiji, dok je dvije godine poslije njegova vlasnica Đurđica Zagorec dobila nagradu za najuspješniju poduzetnicu u Hrvatskoj. Danas tom tvrtkom upravlja njezina kći Ivana Zagorec Kolednjak. "Cjelokupan razvoj i proizvodnja naše tvrtke skladan su spoj prirode i starih receptura te najnovijih saznanja i tehnoloških dostignuća. U proizvodnji preparata upotrebljavamo svježe biljne ekstrakte, propolis i med. U veljači 2008. u poslovanje je uveden sustav upravljanja kvalitetom ISO 9001:2000, kojim se osigurava neprekidno normalno funkcioniranje sustava i poboljšavanje njegove učinkovitosti s ciljem ispunjenja zahtjeva i potreba kupaca", rekla je Ivana Zagorec Kolednjak. Dodala je kako u Biovitalisu njeguju individualizirani pristup kupcu, a osim toga iznimno su fleksibilni u proizvodnji i isporuci proizvoda.

Danas se proizvodnja odvija u namjenski građenim proizvodnim prostorima u Turčinu na 700 četvornih metara površine koji udovoljavaju svim zahtjevima za takvu vrstu proizvodnje raspolažući razvojnim laboratorijem, laboratorijem za proizvodnju, skladištima poluproizvoda, gotovih proizvoda i ambalaže. Tvrtka raspolaže tehnološkom opremom, a njezinih devetero zaposlenika, od čega je sedam žena, imaju veliko stručno znanje za proizvodnju brojnih farmaceutskih oblika, primjerice sirupa, melema, krema, gelova, losiona, kapi, šampona, sapuna i čajeva. Od osnivanja do danas u tvrtki je razvijeno više od 200 proizvoda namijenjenih njezi i zaštiti kože te ublažavanju raznih tegoba.

Govoreći o planovima Biovitalisa, Ivana Zagorec Kolednjak je istaknula kako u tvrtki rade na stvaranju svoje robne marke Biovitalis, a svoje inovativne proizvode žele ponuditi domaćem i inozemnom tržištu pod tom markom. Pritom je izrazila nadu kako će vjerojatno ove godine tržištu ponuditi prve proizvode s oznakom marke iz palete prirodne preparativne kozmetike.

Izvor: Privredni vjesnik 3823 od 14. 4. 2014.

JGL: skok na 877 milijuna kuna prihoda, novo tržište za izvoz

Zbog rezultata ostvarenih u 2013. godini, JGL je postao druga najveća farmaceutska tvrtka u Hrvatskoj. Ukupni konsolidirani prihodi JGL Grupe od 1991. do 2013. narasli su sa 1,5 milijuna kuna na 877 milijuna kuna. Nakon vrlo uspješne 2012., koju je obilježila snažna stopa rasta na stranim tržištima, lani je uslijedio daljnji rast poslovnih rezultata, posebice rast izvoza od 16 posto. Ukupni prihodi JGL-a u 2013. rasli su po stopi od 11 posto do iznosa od 685 milijuna kuna, od čega je 510 milijuna kuna realizirano na izvoznim tržištima. U strukturi ukupnih prihoda izvoz je tako dosegač čak 77 posto. Najznačajniji rezultati postignuti su ponajprije na

tržištu Rusije (rast od 24 posto). Prošla je godina završila i s rekordnom neto dobiti u visini od 72 milijuna kuna. Što se hrvatskoga tržišta tiče, na njemu je realizirana prodaja na razini 99 posto u odnosu na godinu ranije, što upućuje na daljnju stagnaciju. Broj zaposlenih na kraju 2013. bio je 660, a novozaposleno je 58 djelatnika. Tvrtka JGL North America počela je s distribucijom i prodajom na američkom tržištu, a u Italiju su izvezene prve količine linije Aqua Maris. Nastavljen je i niz investicija, a najznačajnija je Pharma Valley, projekt izgradnje pogona na ulazu u Rijeku, vrijedan 45 milijuna eura. (D.Z.)

Izvor: Privredni vjesnik 3822 od 7. 4. 2014.

Kasne modernizacije rafinerija – štete se mjere u milijardama dolara

Ine rafinerije u Rijeci i Sisku pretrpjele su goleme štete zbog toga što nisu modernizirane na vrijeme. Modernizaciju rafinerija trebalo je provesti zbog dobivanja tržišno konkurentnih goriva kvalitete Euro 5 i globalnih kretanja (Europska unija je već 1998. imala proizvode koji zadovoljavaju emisijske norme Euro 5). Ivica Billege, dugogodišnji menadžer rafinerijske djelatnosti u Ini, u predavanju Posljedica izostanka planirane i ugovorene modernizacije rafinerija Ine s tvrtkom MOL, istaknuo je kako se izravne i neizravne štete za Hrvatsku mogu mjeriti u milijardama dolara. Naime, prema tim zacrtanim planovima, modernizacija rafinerija trebala je biti provedena od 2003. do 2008. godine. Međutim u Rafineriji nafte Rijeka završena je prva od dvije planirane faze modernizacije. U Rafineriji nafte Sisak pak ostvaren je tek manji dio zacrtanih planova iz prve od također dvije faze modernizacije. "Izabrani strateški partner trebao je biti onaj koji ima prirodni interes za modernizaciju, a ne onaj koji ima primamljivu alternativu preko razvoja vlastitih rafinerija", naglasio je Billege prošli tjedan u Hrvatskoj akademiji znanosti i umjetnosti dodajući kako se možda namjerno radilo na tome. "No to je zločesti zaključak koji je teško dokazati", napomenuo je.

Modernizirane, a zatvorene

Kako bi zbog izostanka modernizacije godišnji gubitak bio manji, on tvrdi da su u toj naftnoj kompaniji odlučili smanjiti rafinerijske kapacitete prerade. U protivnom, da rafinerije rade punom parom, procjenjuje se kako bi gubici iznosili oko 100 milijuna dolara godišnje. "Zbog tih odluka o smanjenju prerade, gubitak rafinerija u Sisku i Rijeci kreće se između 30 i 50 milijuna dolara", smatra Billege i ističe kako bi, da je provedena planirana modernizacija, ukupna godišnja dobit tih rafinerija bila oko 380 milijuna dolara. Ipak, valja naglasiti kako one mogu doseći tu potencijalnu dobit ako se što prije započne s planiranom modernizacijom.

"Kada bi se nastavilo s planiranim ulaganjima, te rafinerije mogle bi biti modernizirane do 2019. godine i već tada poslovati s dobiti". Goran Šaravanja, glavni ekonomist Ine, napomenuo je kako su zbog višegodišnje gospodarske krize tržišta naftnih derivata u padu. A to je, prema njegovim riječima, jedan od razloga smanjenja kapaciteta prerade u rafinerijama. Dodaje i to da su neke modernizirane europske rafinerije morale primjetno smanjiti proizvodnju ili je čak zaustaviti zbog pada tržišta.

Izvor: Boris Odorčić, Privredni vjesnik, 3821 od 31. 3. 2014.

Plivi nagrada za najbolji investicijski projekt

Pliva, članica Teva Grupe, osvojila je u Dubajui na svjetskoj investicijskoj konferenciji nagradu za najbolji investicijski projekt u istočnoj Europi. Dodjela nagrada održana je u sklopu *Annual Investment Meetinga* koji se održao proteklog tjedna pod visokim pokroviteljstvom šeika Mohammeda Bin Rashida Al Maktouma, premijera i potpredsjednika Ujedinjenih arapskih emirata te vladara Dubajua. Projekt je kandidirala Agencija za investicije i konkurentnost.

Pliva je u dvije godine investirala oko 200 milijuna dolara u nove proizvodne pogone u Savskom Marofu i Zagrebu, a najnoviji je projekt Financijskog centra u Zagrebu za Tevine europske lokacije. Investicija vrijedna više od 100 milijuna dolara na proizvodnoj lokaciji u Zagrebu sastoji se od novog pogona za proizvodnju suhih oralnih oblika lijekova, preseljenja postojećeg probnog postrojenja za proizvodnju tableta u novi objekt te značajnog povećanja kapaciteta za proizvodnju sterilnih oblika lijekova. Investicija u Savskom Marofu obuhvaća izgradnju vlastitih pogona za obradu otpadnih voda, pogona za obradu procesnih plinova te proširenje kapaciteta dogradnjom novog pogona za višenamjensku sintezu, odnosno proizvodnju aktivnih farmaceutskih supstancija za sva svjetska tržišta. Financijski centar za Tevine europske lokacije radom je započeo krajem veljače 2014. godine i prvi je uslužni centar jedne multinacionalne tvrtke u Zagrebu i Hrvatskoj osnovan radi unapređenja kvalitete usluga i učinkovitosti financija.

Izvor: Privredni vjesnik 3823 od 14. 4. 2014.

Porast proizvodnje plastike i gume

Proizvodnja proizvoda od plastike i gume u Hrvatskoj u 2013. bilježi porast u odnosu na 2012. godinu, i to za 1,5 posto. Tako je ukupno aktivnih 628 poduzeća te djelatnosti, koja zapošljavaju 6974 radnika, lani proizvelo 116 403 tone proizvoda, ostvarivši pritom prihod veći od 539 milijuna eura. Time ta industrija ostvaruje 1,2 posto hrvatskog BDP-a. Porast proizvodnje bilježi se u posljednje tri godine, od 2011. naovamo, nakon pada u 2009. i 2010. uzrokovanog ponajprije gospodarskom krizom.

Gordana Pehnc Pavlović, poslovna tajnica Udruženja industrije plastike i gume Hrvatske gospodarske komore, napominje da je proizvodnja plastike i gume lani nadmašila proizvodnju iz 2008. godine, koja se bilježi u statistikama kao veoma dobra godina. Iako najveći porast bilježi proizvodnja proizvoda od plastike, nakon mnogo godina stagnacije oporavak je evidentiran i u proizvodnji proizvoda od gume. Kod proizvoda od plastike najveći rast zabilježen je u proizvodnji plastičnih cijevi, filmova i folija, potom slijedi proizvodnja ambalaže koja je neznatno manja nego 2012., dok pad bilježi proizvodnja ostalih proizvoda od plastike te proizvo-

da za građevinarstvo. U segmentu gume rast bilježi protektiranje guma za autobuse i kamione, dok je proizvodnja proizvoda od gume nešto manja u odnosu na 2012. Najveći izvoz proizvoda od plastike ostvaruje se kroz izvoz plastičnih dijelova za autoindustriju koji, usput rečeno, nije evidentiran u ovoj grani industrije, zatim slijedi ambalaža, proizvodi za građevinarstvo, plastične cijevi te ostali proizvodi. Potencijal prerade plastike je velik. Naime, proizvodi od plastike i gume su nezamjenjivi u gotovo svim granama industrije od ambalaže do dijelova za transport, medicine, sporta i obnovljivih izvora energije. Razvoj novih, naprednih materijala je budućnost na globalnoj i razini EU-a pa taj trend ne može zaobići ni Republika Hrvatska, a napredni materijali su upravo oni od plastike. Hrvatski proizvođači trebaju se više pozicionirati prema proizvodnji proizvoda više dodane vrijednosti za što je potrebna povezanost sa znanstvenim institucijama koja bi se trebala ostvariti kroz za to predviđene resurse i poticaje iz EU-fondova. U Hrvatskoj, ističu hrvatski proizvođači, postoji tradicija u ovoj grani industrije, što znači da postoje dostatni ljudski i materijalni resursi koji, naravno, zahtijevaju kontinuirano usavršavanje i napredak. Proizvodnja proizvoda od plastike u EU-u bilježi kontinuiran rast te svojim sufcitom u vanjskotrgovinskoj razmjeni pripada najznačajnijim industrijskim granama. Potrošnja plastike raste po godišnjoj stopi od pet posto, što je brže od rasta svjetskoga BDP-a, a potrošnja prirodnog i sintetskoga kaučuka raste po godišnjoj stopi od 3,8 posto. Rast plastičarske industrije u EU-u je za dva do tri posto viši od prosjeka rasta ukupne industrije. Članice Udruženja pri HGK-u smatraju da bi veći udjel domaće proizvodnje na hrvatskom tržištu mogao pridonijeti smanjenju uvoza proizvoda od plastike i gume, čija je kvaliteta često i sumnjiva. Primjerice, rekordne 2008. godine u Hrvatsku je uvezeno različitih proizvoda od plastike i gume u vrijednosti većoj od milijardu dolara. Zbog krize brojka se u 2009. smanjila na 806,6 milijuna dolara, dok je u 2012. uvoz proizvoda od plastike i gume dosegnuo 614,2 milijuna eura. Istodobno izvoz takvih proizvoda u 2012. iznosio je 167 milijuna eura, što čini oko 1,7 posto vrijednosti ukupnog hrvatskog izvoza (tablica 1). (D.B.)

Izvor: Privredni vjesnik 3821 od 31. 3. 2014.

Vetropack Straža povećala prodaju

Vetropack Straža iz Huma na Sutli u 2013. je prodala 924,8 milijuna boca, za 3,4 posto više nego u 2012., od čega je gotovo 66 posto plasirano na izvozna tržišta. Prodaja na domaćem tržištu nešto je veća u odnosu na prijašnju godinu, zbog zamjene ambalaže u pivovarama. Ostvaren je ukupni prihod od 770,8 milijuna kuna, odnosno 5,9 posto više nego u 2012. Na tri staklarske peći i 11 proizvodnih linija u 2013. proizvedeno je rekordnih 248 500 tona staklene ambalaže.

Izvor: Privredni vjesnik 3822 od 7. 4. 2014.

Tablica 1 – Proizvodnja proizvoda od plastike i gume u Hrvatskoj

	2006.	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.
Plastične mase u primarnim oblicima	196 648 t	216 432 t	208 315 t	207 266 t	215 900 t	143 335 t	23 647 t	33 354 t
Proizvodi od gume i plastike	98 401 t	104 901 t	115 295 t	106 664 t	104 783 t	108 527 t	113 642 t	116 403 t
Proizvodi od guma	1 611 t	1 550 t	1 556 t	1 269 t	1 174 t	1 485 t	1 726 t	2 712 t
Vanjske i unutarnje gume za vozila	575 t	917 t	938 t	805 t	782 t	1 027 t	961 t	1 032 t
Ostali proizvodi od gume	1 036 t	633 t	618 t	1 527 t	392 t	458 t	765 t	680 t
Proizvodi od plastike	96 790 t	102 351 t	113 739 t	104 332 t	103 609 t	107 042 t	111 916 t	113 691 t
Ploče, listovi, cijevi i profili od plastike	37 018 t	44 093 t	52 106 t	44 442 t	37 232 t	38 518 t	40 588 t	46 404 t
Ambalaža od plastike	37 618 t	31 610 t	34 745 t	32 628 t	38 861 t	40 760 t	44 078 t	43 327 t
Proizvodi od plastike za građevinarstvo	6 771 t	7 701 t	8 773 t	8 633 t	7 945 t	9 264 t	10 217 t	10 103 t
Ostali proizvodi od plastike	15 383 t	18 947 t	18 115 t	18 629 t	19 571 t	18 500 t	17 033 t	13 853 t